

МІСЦЕ І РОЛЬ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТНК

Лисенко Богдан Сергійович,

*студент кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права КРОК» м. Київ, Україна,
e-mail: lusonkobs@krok.edu.ua,*

Кириченко Оксана Сергіївна,

*кандидат економічних наук, доцент кафедри управлінських технологій,
Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: oksanaKS@krok.edu.ua,
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5244-8323>*

Сучасні ТНК – це гіганти світового бізнесу, доходи, обороти, кількість працівників, зони впливу цих компаній навіть і не снились звичайним людям. Найкраще роль сучасних ТНК охарактеризує їх статус, а саме «Під держави» і справді, адже вони складають велику частину бюджету багатьох країн. Для правильного розуміння і розкриття теми пропонуємо встановити декілька визначень.

За визначенням Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), транснаціональні корпорації (ТНК) — це «підприємства, що складаються з материнського підприємства та його закордонних філіалів», при цьому ТНК можуть як набувати статусу корпорації, так і не мати цього статусу [1]. ТНК створює систему міжнародного виробництва, розподілену між кількома країнами, але контрольовану з одного центру — материнської компанії.

За структурним критерієм ТНК — це фірма, що має власні філії у двох і більше країнах, або це фірма, власники чи вищий управлінський персонал якої є громадянами різних країн (при цьому діяльність ТНК контролюється штаб-квартирою, що міститься в одній країні. Саме тому розрізняють американські, англійські та інші ТНК). Згідно з критерієм поведінки фірма може бути названа транснаціональною, якщо її вищий менеджмент «мислить інтернаціонально». Оскільки транснаціональна корпорація діє більш ніж в одній країні, то її керівництво має розглядати весь світ як сферу своїх потенційних інтересів[2].

З цих термінів чітко можна виділити основні риси ТНК, а саме інтернаціональність та єдиний штаб управління. ТНК під одним центром управління об'єднує багато країн виробництвом, видобуванням, продажем, зберіганням товарів та сировини. І все потрібно об'єднати не лише на папері, а й фізично, тобто логістично.

Загальноприйнятним визначенням логістичної системи є таке: логістична система – це адаптивна система зі зворотним зв'язком, що виконує ті чи інші логістичні функції. Вона, як правило, складається з кількох підсистем і має розвинуті зв'язки із зовнішнім середовищем [3–5].

З позицій системного підходу до організації бізнесу автори розглядають логістичну систему з точки зору взаємодії різних підсистем (ланок), яким необхідне управління. Розглянемо деякі з них. Логістична система – це

відносно стійка сукупність ланок (структурних / функціональних підрозділів компанії, а також постачальників, споживачів і логістичних посередників), взаємопов'язаних і об'єднаних єдиним управлінням корпоративної стратегії організації бізнесу [5, с. 28]. Логістична система – сукупність логістичної мережі й системи адміністрування, яка формується компанією для реалізації своєї логістичної стратегії (тактики) [5, с. 29]. Логістична система – складна організаційно-завершена (структурована) економічна система, яка складається з елементів-ланок (підсистем), взаємопов'язаних у єдиному процесі управління матеріальними та супутніми потоками, сукупність яких, межі та завдання функціонування поєднані внутрішніми цілями організації бізнесу та зовнішніми цілями [4]. Більшість авторів розглядають логістичну систему у вигляді сукупності елементів-ланок, між якими встановлені певні функціональні зв'язки і відносини, а також єдиний процес управління матеріальними та іншими потоками. Але серед авторів немає єдності думок щодо структури логістичної системи, її елементів та рівнів, моделі формування та управління нею.

Дослідження логістичних систем у сучасних умовах ринку набуває особливої актуальності та значущості, оскільки на даний час їх стан характеризується динамічністю, складним механізмом формування й розвитку, появою нових факторів, що роблять істотний і суперечливий вплив. Дослідження видів логістичної системи на різних рівнях є досить перспективним дослідницьким напрямом, що дозволяє вивчати певні специфічні особливості кожного елемента (ланки) логістичної системи.

«Місце і роль логістичної системи в забезпеченні ефективності діяльності ТНК» на мою думку цю тему не можна розглянути взагалі, адже роль логістичної системи у роботі ТНК фундаментальна, неможливо вести ефективну діяльність ТНК без логістичної системи, яка сама буде функціонувати, займатись самопокращенням та самоконтролем. І є основний аргумент який на це вказує, це – РИНОК.

ТНК видимими та невидимими нитками поєднує країни, області, світові регіони тому питання вище стояти навіть не може. Потрібно розуміти, що ТНК не утворюються за один день, вони формуються у кращому випадку роками, а то й десятиліттями. Вийти на рівень ТНК це велика робота, у тому числі і робота над логістичними системами, їх створенням та удосконаленням. Ринок ТНК – це ринок на якому працюють компанії з обортами які іноді можуть перевищувати обороти деяких країн, а то і декількох. Звісно виходячи з формулювань визначень ТНК можна сказати що компанія яка буде охоплювати декілька країн і мати єдиний цент управління є ТНК, але насправді це просто буде регіональна компанія, або обласна, якщо країни маленькі. Називати цю компанію ТНК не дуже вірно, на мою думку.

Тому виходячи з усього вищесказаного, можу з впевненістю відповісти на запитання місця і ролі логістичної системи в забезпеченні ефективності роботи ТНК – **ВОНО ФУНДАМЕНТАЛЬНЕ. РОЛЬ** – важко перебільшити, адже роль ЛС в ТНК це об'єднувати «Різні підприємства в різних країнах світу з одним бенефіціаром» в «Транснаціональну компанію».

Список використаних джерел:

1. Міжнародні фінанси О. М. Мозговий, Т. Є. Оболенська, Т. В. Мусієць: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2005. 557 с.
2. Альбеков А. У., Митько О. А. Коммерческая логистика. Серия «Учебники, учебные пособия». Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. 416 с.
3. Миротин Л. Б., Таибаев И. Э. Логистика для предпринимателя: основные понятия, положения, процедуры: учеб. пособие. Москва: Инфра-М, 2002. 252 с.
4. Кальченко А. Г. Логістика: підручник. Київ: КНЕУ, 2004. 284 с.
5. Корпоративная логистика. 300 ответов на вопросы профессионалов / под общ. и науч. ред. проф. В. И. Сергеева. Москва: ИНФРА-М, 2005. 976 с.